

Tilpasser vi diakonien for middelklassemenighetens behov?

Det er Kjell Nordstokke som spør. Han tar nå fatt på nye oppgaver i Brasil.
– Diakonien har for meg vært forløsende for mye av den nød og det engasjement som arbeidet med frigjøringssteologien har gitt. Men samtidig undrer det meg hvor glemt diakonien er i teologiske lærebøker her hjemme, både som refleksjon og praksis. Den norske kirke må gjenoppdage hvor viktig den diakonale arv er, og den må hentes inn igjen i presteutdannelse og teologi!

HELENE FREILEM KLINGBERG

Like før utreise til to nye spennende år i Brasil, deler Kjell Nordstokke villig noen refleksjoner og erfaringer om diakoni og teologi hjemme og ute. Han har fått to års permisjon fra arbeidet som studierektor ved Diakonhjemmets Høyskolesenter. Når dette leses er han allerede på plass i Sao Leopoldo i Brasil sammen med sin japanske kone Kazumi og døtrene Anne og Mari. Sistnevnte har vært i Brasil en tid og sett på sosiale prosjekter, men hun skal tilbake til Norge i januar.

I Sao Leopoldo skal Kjell Nordstokke undervise i systematisk teologi, økumenikk og diakonifag ved den lutherske presteskolen som har et par hundre studenter, de fleste fra den lutherske kirken i Brasil med en million medlemmer.

– Du reiser ut i Den Norske Misjonsallianses regi denne gangen. Hvorfor Misjonsalliansen? Tidligere har dere jo vært

misjonærer i Brasil for Det Norske Misjonsselskap i 9 år, fram til utgangen av 1981.

– Misjonsalliansen er den av våre misjonsorganisasjoner som har en mest bevisst diakonal profil, og denne tilknytningen var naturlig for meg nå ut fra mitt ståsted på Diakonhjemmet. Dette blir gjort i forståelse med NMS, og jeg kommer også til å ha kontakt med deres misjonærer i Brasil. Nordstokke forteller at han skal være rådgiver for Misjonsalliansen når det gjelder deres arbeid i Bolivia, og håper også å kunne bidra med undervisning av misjonærer og nasjonale medarbeidere i Bolivia, og når de starter opp nytt arbeid i Equador. Det er en spennende organisasjon, og vel også den som har flest diakoner ansatt, poengterer han.

– Hvilken sammenheng ser du mellom dine nye utfordringer og arbeidet med din doktoravhandling om frigjøringssteologi?

– Arbeidet med frigjøringssteologien har vært en nødvendig lydhørhet som teolog overfor nøden og uretten i verden. De fattige og undertryktes klagerop kan ikke ignoreres av teologisk refleksjon og kirkelig praksis. Diakonien er den praktiske konsekvens der hvor dette ropet høres.

Utfordringer

Kjell Nordstokke ser den store utfordringen å plassere utdannelse ved presteskolen i Latin-Amerikansk kontekst, og løsrive den fra den europeiske. Presteskolen som utdanner både prester, fagteologer og diakoner har vært sterkt preget av tysk teologi, først de siste årene har den profilert seg mer i pakt med sitt eget kontinent.

– Kan den latin-amerikanske kontekst være annet enn diakonal? spør Kjell Nordstokke, med utfordring til omsorg, fellesskapsbygging og profetisk vit-

Kjell Nordstokke

nesbyrd mot urett og for et menneskelig samfunn. Brasil har forandret seg til det verre siden jeg var prest der. Fattigdomsprosessen har akselerert og folk er mye mer pessimistiske.

– Du skal også undervise i økumenikk?

– Ja, det er en viktig side av arbeidet. Den lutherske kirke er med i det økumeniske rådet i Brasil, og presteskolen har etablert en god tradisjon når det gjelder samarbeid med et Jesuiter-universitet på den andre siden av dalen. Slik jeg ser det er den store økumeniske utfordringen ikke primært skillet mellom konfesjonene, men mellom fattige og rike kristne. Noe som også nedfelte seg i dokumentet fra kirkene i sør «Veien til Damaskus».

– Rike kirker lever som om de var alene i verden – og fortsetter å synge sitt Gloria.

– Men dette skille går ikke bare mellom nord og sør?

– Nei, delingen rik-fattig går gjennom alle konfesjoner og alle land. I den lutherske kirke i Brasil har vi både fattige menigheter og menigheter som hører til middelklassen, ja, i enkelte byer finner vi også noen i overklassen. Vi ønsker et fellesskap av Guds

folk over alle grenser, og i vår tid er de sosiale grenser mer avgjørende for oppdelingen av Kristi legeme enn de vanlige konfesjonelle spissformuleringene. Min oppgave i undervisningen er å knytte dette til bibellesning, tro og etikk, og se hvilke konsekvenser det har i lokalmenighetene.

”I vår tid er de sosiale grenser mer avgjørende for oppdelingen av Kristi legeme enn de vanlige konfesjonelle spissformuleringene”

Kjell Nordstokke snakker seg varm, men så er dette temaet noe han har arbeidet mye med i sine tre år på Diakonhjemmet, og som har nedfelt seg i en fersk bok på Verbum forlag: «Verdensvid tjeneste».

– Tilbake til det nære. Du har også noe på hjertet når det gjelder vår hjemlige diakoni?

”Har reformbevegelse og introduksjonen av soknediakonene ført til at diakonien er blitt mer strømlinjeformet, slik at det passer best for middelklassemenigheters behov?”

Jeg har lært mye faglig her på Diakonhjemmet. Lært å få en dyp respekt for de fagene diakonene har med seg, både sykepleie, sosionømfaget og lærerfaget. Jeg har sett hvor dyktige mange diakoner er til å beskrive, tolke og handle i forhold til det

de ser. Dette svarer til noe grunnleggende i frigjøringsteologien. For det andre har jeg oppdaget at diakonen som tjenestekategori i kirken er en nødvendig medspiller til presten, ut fra diakonenes første forpliktelse overfor de svake og tilside-satte.

Tannløs diakoni?

Nordstokke mener diakonien i stor grad er en skjult kunnskap, og undrer seg over hvor glemt den er i de teologiske lærebøker, både som refleksjon og praksis.

– Den norske kirke må gjenoppdage den diakonale arv og hente den inn igjen i presteutdannelse og teologi, fremholder han. – Jeg har også noen kritiske spørsmål til diakonien nå. Har reformbevegelse og introduksjonen av soknediakonene ført til at diakonien er blitt mer strømlinjeformet, slik at den passer best for middelklassemenigheters behov? At den blir sett ut fra menighetsaktivismens perspektiv? I så fall kan konsekvensen bli en tannløs diakoni.

Og spørsmålene lar vi henge i luften – til ettertanke, mens Kjell Nordstokke tar erfaringene med seg, til nye utfordringer under fjerne himmelstrøk.

